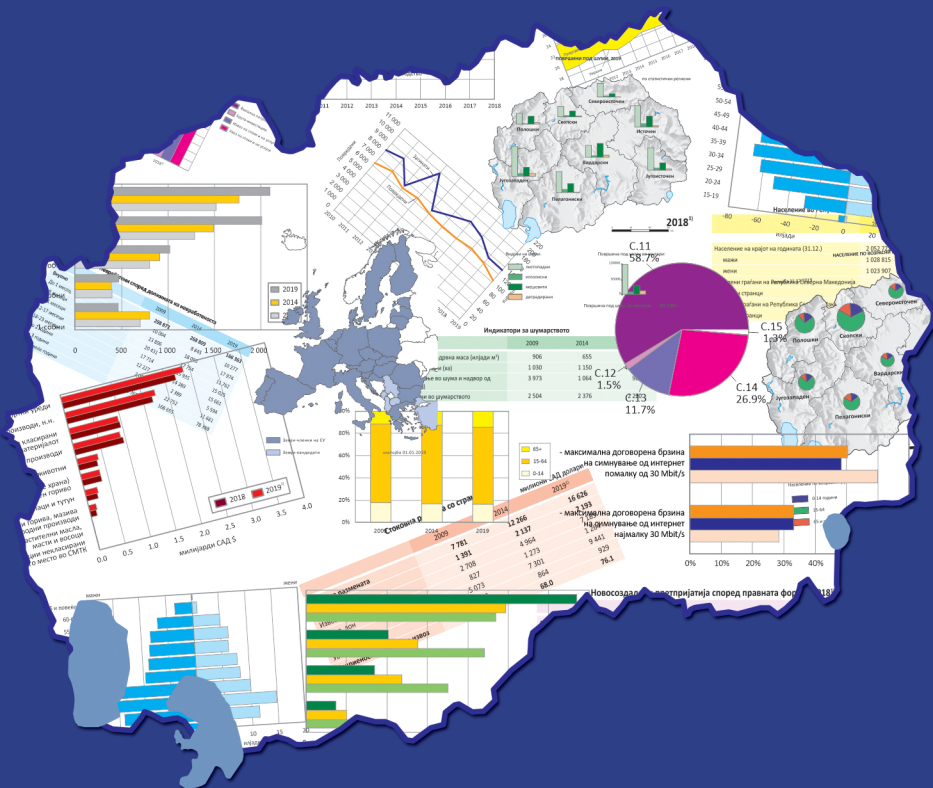

Република Северна Македонија
Државен завод за статистика

Северна Македонија во бројки, 2024

При употреба на податоците, молиме да се наведе изворот:
„Северна Македонија во бројки, 2024, стр. ..."

Северна Македонија во бројки, 2024

Издавач:

Република Северна Македонија
Државен завод за статистика
Даме Груев - 4, Скопје

тел.: +389 (0)2/3295-600

факс: +389 (0)2/3111-336

Поштенски фах 506

ISSN 1857 - 6761

Одговара:

Апостол Симовски, директор

Печатено во:

ДПТУ МАР-САЖ
Ташко ДООЕЛ СКОПЈЕ

30 примероци

62 страници

Предговор

Почитувани корисници,

Пред нас е најновото издание на публикацијата „Северна Македонија во бројки“, статистички приказ на демографските и социоекономските состојби во државата.

Почнувајќи со податоците за општите и регионалните статистики, населението и социјалните статистики, преку податоците за економијата, финансиите, приходите, потрошувачката и цените, како и податоците за земјоделството, индустријата, градежништвото, енергијата и трговијата, статистичкиот приказ води до податоците за транспортот, туризмот и деловните субјекти.

Иако мала по формат, оваа публикација содржи бројни статистички податоци и информации од спроведените статистички истражувања што се преточени во табели, графикони и мапи. Прикажани на ваков начин, статистичките податоци се лесни за разбирање и користење.

Се надеваме дека ова содржински богато цеоно издание ќе најде широка примена во општеството и ќе биде корисен прирачник во секојдневното работење.

Директор,
Апостол Симовски

Јули 2024 г.

Содржина

Предговор	03
-----------------	----

Општи и регионални статистики

Карта на Република Северна Македонија.....	08
Основни индикатори	09
Општи информации	09
Географски координати на крајните точки на Република Северна Македонија	10
Национални паркови	10
Најголеми природни езера во Република Северна Македонија	11
Клима, 2023 година	11

Население и социјални статистики

Население во Република Северна Македонија.....	12
Население по групи на возраст (на 31.12. 2023 година), структура во %	12
Витална статистика.....	13
Живородени деца според припадноста кон етничка заедница на мајката и на таткото, 2023 година	14
Умрени лица според припадноста кон етничка заедница, по пол, 2023 година	14
Склучени бракови според припадноста кон етничка заедница на невестата и на младоженецот, 2023 година	15
Разведени бракови според припадноста кон етничка заедница на сопругниците, 2023 година	16
Природен прираст	17
Најчести имиња во 2023 година, состојба на 31.12.2023 година	17
Население според возрасни групи, 31.12.2023 година.....	18
Основни податоци за здравството	19
Умрени во 2023 година според причините за смртта - структура (%) ¹⁾	19
Основни податоци за културата.....	20
Осудени полнолетни лица според видот на кривичното дело	21
Полнолетни сторители на кривични дела.....	21
Основни податоци за образованието	22
Работоспособно население според полот и школската подготовка, APC, 2023	23

Економија и финансии

Основни податоци за бруто-домашниот производ.....	24
Бруто-домашен производ и бруто-додадена вредност според сектори на дејност (НКД, рев. 2), по тековни цени	24
Реални стапки на раст на компонентите на бруто-домашниот производ според трошочниот метод.....	25
Структура на компонентите на бруто-домашниот производ според трошочниот метод, по тековни цени.....	25
Инвестиции во основни средства според секторите на дејност, по организациски принцип.....	26
Инвестиции во основни средства според институционалните сектори.....	26
Платен биланс на Република Северна Македонија ¹⁾	27
Парична маса и нејзините компоненти ^{1) 2) 3)}	29
Девизен курс на денарот (просек за периодот)	30

Приходи, потрошувачка и цени

Дистрибуција на потрошувачката на домаќинствата	31
Индекси на трошоците на животот според класификацијата COICOP	32
Трајни добра во домаќинствата.....	33
Индекси на трошоците на животот, 2014 – 2023.....	33
Активно население и стапки на активност	34
Стапка на активност на населението според школската подготовка	35
Вработени според секторите на дејност ¹⁾ на деловните субјекти, 2021 – 2023	36
Невработени според должината на невработеноста	37
Вработени по возрастни групи, 2023	38
Невработени по возрастни групи, 2023	38
Просечна исплатена нето-плата во 2023 година, по тримесечја.....	39
Индекси на номинални и реални плати	40
Индекси на просечната исплатена нето-плата и на трошоците на животот, 2023 година	40

Земјоделство

Површина по категории на користење, 2023	41
Основни земјоделски култури.....	41
Просечен принос на основните земјоделски култури	42
Производство на основни земјоделски култури	42
Производство на градинарски култури, 2023	43
Економски сметки во земјоделството.....	43
Број на добиток по видови.....	44
Индикатори за шумарството.....	44
Производство на месо.....	44
Површини под шуми, 2023.....	45

Индустрија, градежништво и енергија

Индустриско производство во натурални показатели	46
Индекси на индустриското производство.....	46
Енергетска статистика и енергетски индикатори	47
Извршени градежни работи од деловни субјекти на објекти во јавна сопственост.....	48
Број на издадени одобренија за градење	49
Предвидена вредност на објектите за кои се издадени одобренија за градење	49
Изградени станови	49

Надворешна трговија

Стоковна размена со странство	50
Најзначајни земји според обемот на размената, 2023 ¹⁾	50
Извоз според секторите на СМТК.....	51
Увоз според секторите на СМТК	51
Извоз/увоз според оддели на Класификацијата на производи по дејности (КПД).....	52
Покриеност на увозот со извоз, 2014-2023.....	52
Извоз/увоз според основните економски категории	53

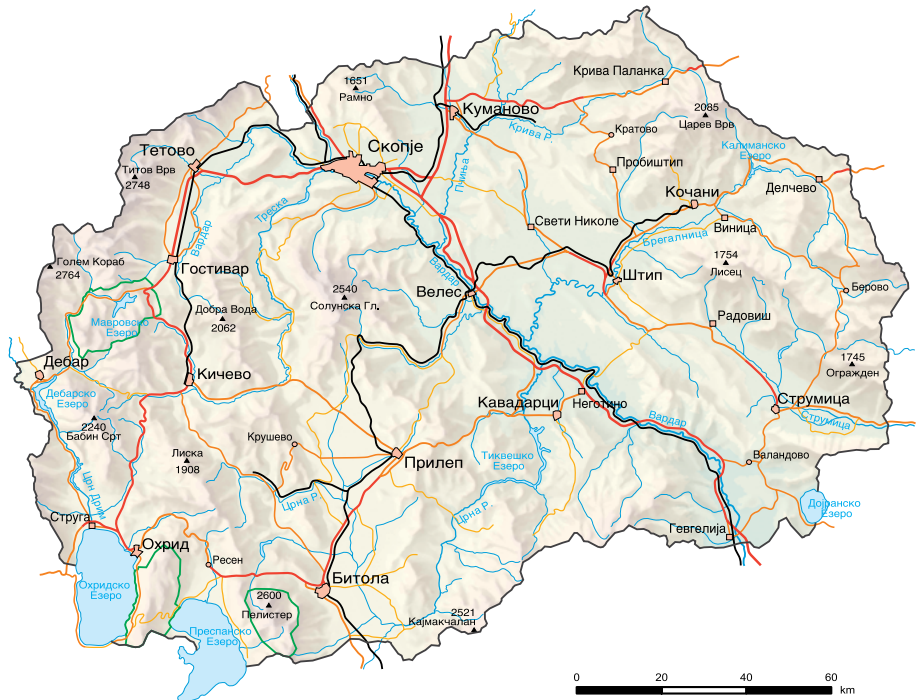
Транспорт, трговија, туризам и други услуги

Користење интернет кај населението на возраст од 15 до 74 години.....	54
Домаќинства со пристап на интернет од дома (%).....	54
Фиксно широкопојасно поврзување на интернет кај деловните субјекти со 10 или повеќе вработени (%).....	55
Превезени патници според видот на превозот.....	56
Превезени стоки според видот на превозот.....	56
Загинати и повредени во сообраќајни незгоди.....	56
Патнички превоз според видот, во патнички километри.....	57
Товарен превоз според видот, во тон километри.....	57
Внатрешна трговија, 2023 година.....	57
Број на туристи и ноќевања.....	58
Туристи и ноќевања по видови деловни единици, 2023 година.....	58
Туристи по земја на припадност, 2023.....	59
Капацитети за сместување во хотели, 2023 година.....	59

Деловни субјекти

Број на активни претпријатија по сектори на дејност според.....	60
Националната класификација на дејностите – НКД, рев. 2.....	60
Број на активни претпријатија и според бројот на вработените.....	61
Основни структурни деловни показатели по групи на сектори на дејност, 2022 година.....	62
Основни структурни деловни показатели, според бројот на вработените, 2022.....	62

Карта на Република Северна Македонија

Скопје		≥ 100000 жители
Битола		50000 - 99999 жители
Струмица		20000 - 49999 жители
Свети Николе		10000 - 19999 жители
Крушево		< 10000 жители

	езеро
	национален парк
	Врв
2600	Пелистер

— река — пруга — автопат — пат

Општи информации

Име на државата	Република Северна Македонија
Површина	25 436 км ²
Главен град	Скопје
Независност на Република Северна Македонија	8 септември 1991
Претседател на Република Северна Македонија	Гордана Сиљановска-Давкова
Претседател на Собранието на Република Северна Македонија	Африм Гаши
Претседател на Владата на Република Северна Македонија	Христијан Мицкоски
Национална валута	денар
Број на општини	80

Основни индикатори

	2013	2018	2023
Население, 31.12.	1 925 283	1 893 802	1 826 247
Стапка на раст на трошоците на животот, во %	2.8	1.5	9.4
Индекси на индустриското производство	91.0	109.2	104.3
Стапка на невработеност	29.0	20.7	13.1
Бруто-домашен производ по тековни цени (во милиони денари)	501 891	660 878	840 611 ¹⁾
Стапка на реален раст на бруто-домашниот производ, во %	2.9	2.9	1.0 ¹⁾

¹⁾ Проценети податоци

Географски координати на крајните точки на Република Северна Македонија

	Северна географска ширина	Источна географска должина ¹⁾	Месност	Општина
Север	42°22'	22°18'	Аништа (Дукат пл.)	Крива Паланка
Југ	40°51'	21°08'	Маркова нога (Гр. камен 177)	Ресен
Исток	41°43'	23°02'	Ченгино Кале (Гр. камен 47)	Пехчево
Запад	41°31'	20°28'	Кестењар (Гр. столб Е16/8)	Дебар

¹⁾ По Гринич

Извор: Агенција за катастар на недвижности

Национални паркови

	Географски координати ¹⁾	Површина, ха	Година на прогласување
Шар Планина	41°01'N/20°86'E	62 705	2021
Галичица	40°59'N/20°52'E	22 750	1958
Маврово	41°40'N/20°46'E	73 088	1949
Пелистер	40°57'N/21°14'E	12 500	1948

¹⁾ Источната географска должина е по Гринич

Извор: Министерство за животна средина и просторно планирање

Најголеми природни езера во Република Северна Македонија

	Површина во км ²	Надморска височина, м	Најголема длабочина, м
Охридско	349 ¹⁾	693	286
Преспанско	274 ²⁾	853	54
Дојранско	43 ³⁾	148	10

¹⁾ На Албанија ѝ припаѓаат 118.9 км²

²⁾ На Албанија ѝ припаѓаат 49.4 км² и 47.8 км² на Грција

³⁾ На Грција ѝ припаѓаат 15.6 км²

Извор: Географски институт при Природно-математичкиот факултет

Клима, 2023 година

Главни метеоролошки станции	Средна годишна температура на воздухот во С°	Годишни врнежи во мм	Денови со појава на		
			дожд	снег	магла
Берово	9.9	878.4	109	16	11
Битола	12.8	741.3	117	11	11
Демир Капија	15.2	565.5	95	2	27
Крива Паланка	11.4	772.9	123	20	11
Охрид	12.4	880.4	111	6	2
Прилеп	12.7	691.4	118	9	9
Скопје	14.4	435.2	-	-	-
Штип	14.5	453.6	109	6	11

Извор: Управа за хидрометеоролошки работи на Република Северна Македонија

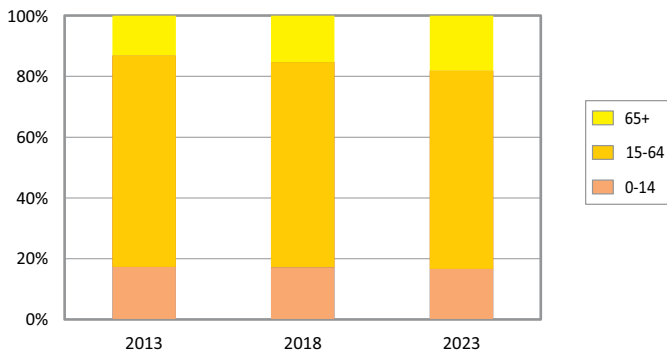
Население во Република Северна Македонија

	2013	2018	2023
Население на крајот на годината (31.12.)	1 925 283*	1 893 802*	1 826 247
мажи	955 911	942 586	904 739
жени	969 372	951 216	921 508
Доселени граѓани на Република Северна Македонија	490	369	522
Доселени странци	1 941	2 557	2 654
Отселени граѓани на Република Северна Македонија	945	144	2 034
Отселени странци	96	233	343

*Ревидирани податоци според Пописот на населението 2021

Според последната проценка на населението (состојба на 31.12.2023 година), во Република Северна Македонија има 1826247 жители, што е за 99036 лица или за 5.1 % помалку во однос на проценката на населението во 2013 година и 67555 лица или 3.6 % помалку во однос на 2018 година. Во однос на старосната структура, македонското население сè повеќе старее. Во периодот од 2013 до 2023 година, учеството на старото население (65 и повеќе години) е зголемено од 13.1 % на 18.1 %.

Население по групи на возраст (на 31.12. 2023 година), структура во %

Витална статистика

	2013	2018	2023
Живородени	23 138	21 333	16 737
машки	12 093	11 173	8 517
женски	11 045	10 160	8 220
Умрени	19 208	19 727	20 187
мажи	10 136	10 339	10 640
жени	9 072	9 388	9 547
Склучени бракови	13 982	13 494	12 672
Разведени бракови	2 045	1 620	1 765
Просечна возраст при склучување прв брак на:			
младоженецот	28.6	29.6	30.1
невестата	27.5	26.9	25.8
на 1000 население			
живородени	12.0	11.3	9.2
умрени	10.0	10.4	11.1
склучени бракови	7.3	7.1	6.9
разведени бракови	1.7	1.7	1.0

Во периодот од 2013 до 2023 година, бројот на живородените деца се намалил за 6041, а стапката на наталитетот се намалила од 12.0 ‰ на 9.2 ‰ (живородени на 1000 население).

Промените во старосната структура на населението имаат своја рефлексија врз бројот на умрените лица во земјата. Бројот на умрените лица придонесе за зголемување на стапката на морталитет, која во 2023 година изнесува 11.1 ‰, споредбено со 2013 година, кога изнесуваше 10.0 ‰ (умрени на 1000 население).

Споредено со 2013 година, во 2023 година се забележува намалување на бројот на склучените бракови за 9.4 ‰ и намалување на бројот на разводите за 13.7 ‰.

Живородени деца според припадноста кон етничка заедница на мајката и на таткото, 2023 година

Припадност кон етничка заедница на мајката	Вкупно	Припадност кон етничка заедница на таткото								
		македонска	албанска	турска	ромска	влашка	српска	бошњачка	останати	непознато
Вкупно	16 737	8 288	5 861	711	677	31	101	168	155	745
Македонска	8 411	8 002	64	35	19	24	69	8	57	133
Албанска	6 063	74	5 678	67	9	-	1	14	11	209
Турска	735	18	63	584	13	-	-	12	2	43
Ромска	997	19	14	10	627	1	1	-	1	324
Влашка	31	16	1	-	3	6	-	-	-	5
Српска	109	70	5	2	1	-	28	-	-	3
Бошњачка	179	7	26	7	1	-	1	132	-	5
Останати	175	73	7	5	3	-	1	1	82	3
Непознато	37	9	3	1	1	-	-	1	2	20

Умрени лица според припадноста кон етничка заедница, по пол, 2023 година

	Вкупно	Припадност кон етничка заедница							
		македонска	албанска	турска	ромска	влашка	српска	бошњачка	останати и непознато
Вкупно	20 187	15 184	3 326	444	460	39	250	118	366
Машки	10 640	7 974	1 783	214	249	21	152	62	185
Женски	9 547	7 210	1 543	230	211	18	98	56	181

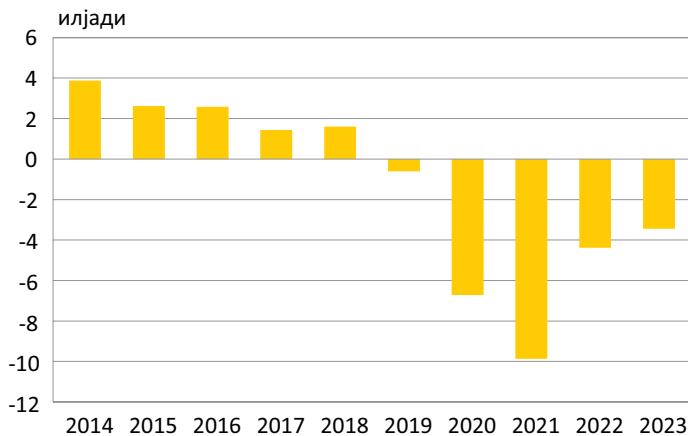
Склучени бракови според припадноста кон етничка заедница на невестата и на младоженецот, 2023 година

Припадност кон етничка заедница на невестата	Припадност кон етничка заедница на младоженецот									
	Вкупно	македонска	албанска	турска	ромска	влашка	српска	бошњачка	останати	непознато
Вкупно	12 672	6 514	3 968	456	416	3	47	89	231	948
Македонска	6 410	6 228	36	25	6	2	30	11	68	4
Албанска	3 811	22	3 739	17	2	-	3	4	24	-
Турска	406	11	10	378	3	-	1	2	1	-
Ромска	417	6	2	4	397	-	1	-	7	-
Влашка	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Српска	99	86	9	-	-	-	2	-	2	-
Бошњачка	88	12	7	2	-	-	-	63	4	-
Останати	486	140	165	29	8	-	10	9	125	-
Непознато	952	7	-	1	-	-	-	-	-	944

**Разведени бракови според припаднoста кон етничка заедница на
сопругниците, 2023 година**

Припадност кон етничка заедница на сопругата	Вкупно	Припадност кон етничка заедница на сопругот								
		македонска	албанска	турска	ромска	Влашка	српска	бошњачка	останати	непознато
Вкупно	1 765	1 062	438	42	102	1	13	8	22	77
Македонска	1 031	995	4	3	2	1	12	1	11	2
Албанска	349	10	333	1	1	-	-	-	4	-
Турска	38	2	1	34	-	-	-	-	1	-
Ромска	104	2	2	2	97	-	-	-	1	-
Влашка	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Српска	21	14	5	-	-	-	1	1	-	-
Бошњачка	11	2	3	1	-	-	-	5	-	-
Останати	131	34	88	1	2	-	-	1	5	-
Непознато	78	1	2	-	-	-	-	-	-	75

Природен прираст

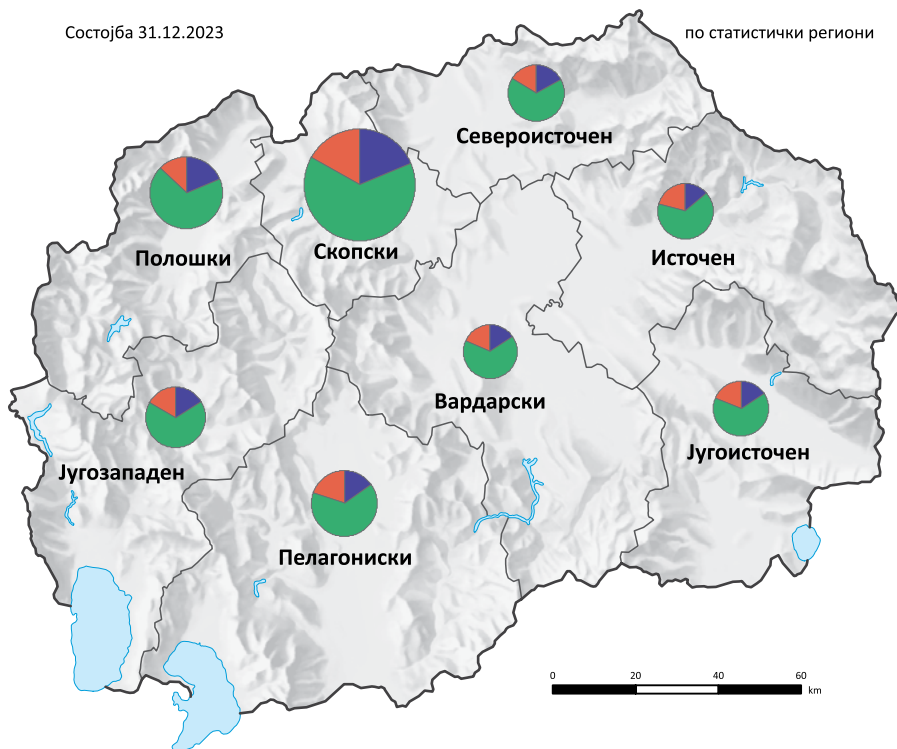
Најчести имиња во 2023 година, состојба на 31.12.2023 година

Реден број	Машки		Реден број	Женски	
	име	вкупно		име	вкупно
1	Лука	140	1	Ана	121
2	Дамјан	128	2	Јана	110
3	Давид	114	3	Софија	107
4	Јаков	108	4	Хана	102
5	Матеј	103	5	Мила	97
6	Марко	99	6	Јована	97
7	Матео	96	7	Бисера	88
8	Михаил	95	8	Миа	87
9	Стефан	92	9	Дуа	86
10	Петар	90	10	Сара	80

Население според возрастни групи, 31.12.2023 година

Состојба 31.12.2023

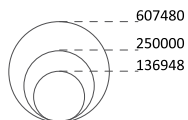
по статистички региони

Население по возрастни групи:

Вкупно население:

Вкупно население 31.12.2023: 1826247

¹⁾ Податоците за населението се од Пописот на населението, домаќинствата и становите, 2021

Основни податоци за здравството

	2013	2018	2022
Лекари, вкупно	5 804	6 329	6 326
Стоматолози	1 705	1 861	1 735
Фармацевти	930	1 104	1 106
Број на лекари на 1000 жители	3.0	3.3	3.5
Број на стоматолози на 1000 жители	0.9	1.0	1.0
Болнички постели	9 177	8 754	8 578
Број на болнички постели на 1000 жители	4.8	4.6	4.7

Умрени во 2023 година според причините за смртта - структура (%)¹⁾

Најголемо учество имаат умрените лица од болести на циркулаторниот систем, според МКБ-10 (шифра I00-I99), и тоа во 43.8 % случаи од вкупно умрените, потоа се случаите кај кои како причина за смрт се јавуваат неоплазмите (шифра C00-D48) со 18.6 %, ендокрините, нутритивните и метаболичните болести (шифра E00-E90) со 7.2 %, болестите на респираторниот систем (шифра J00-J99) се застапени со 4.7 % и следат останатите, но со помала застапеност.

¹⁾ Меѓународна класификација на болестите, повредите и причините за смрт, 10. ревизија (ICD-X)

Основни податоци за културата

Театри ¹⁾	2012/2013	2017/2018	2022/2023
Професионални театри, број	19	19	20
Претстави	1181	1 338	1 009
Посетители (во илјади)	235	259	183
Кина	2013	2018	2023
Кина, број	12	14	18
Претстави	16 797	15 066	13 526
Посетители (во илјади)	424	466	389
Музеи	2015	2018	2021
Музеи, број	28	26	25
Посетители (во илјади)	476	427	184
Библиотеки ²⁾	2016	2019	2022
Библиотеки, број	57	57	45
Членови (во илјади)	43	37	52

¹⁾ Вклучени се и театарите за деца и млади.

²⁾ Вклучен е бројот на библиотеките - национални установи и на јавните народни библиотеки.

Во театрите, во периодот 2022/2023, во споредба со периодот 2021/2022 година, вкупниот број на прикажаните претстави во професионалните театри е намален за 1 %, додека бројот на посетителите е зголемен за 27 %.

Во 2023 година, во споредба со 2022 година, се забележува тренд на зголемување на бројот на претставите и на посетителите во кината во Република Северна Македонија.

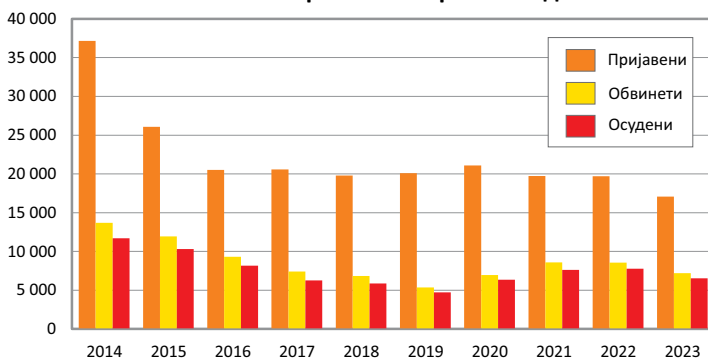
Осудени полнолетни лица според видот на кривичното дело

	2013	2018	2023
Вкупно	9 539	5 857	6 528
Убиство	30	16	28
Телесна повреда	554	399	311
Тешка телесна повреда	189	124	87
Силување	21	17	6
Кражба	1 331	430	432
Тешка кражба	1 845	793	819
Разбојништво	119	46	44
Измама	337	148	85
Злоупотреба на службената положба и овластување	92	58	77
Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори	364	184	362
Овозможување употреба на наркотични дроги и психотропни супстанции	88	40	34
Загрозување на безбедноста во јавниот сообраќај	1 662	973	1 244
Останати кривични дела	2 907	2 629	2 999

Во вкупниот број осудени полнолетни лица според видот на кривичното дело, најголемо учество имаат сторителите кои се осудени за кривични дела тешка кражба и против безбедноста на јавниот сообраќај.

Бројот на сторители на кривични дела против безбедноста во јавниот сообраќај во 2023 година е зголемен за 27.8 % во споредба со 2018 година. Во истиот период бројот на сторители на кривичното дело тешка кражба е зголемен за 3.3 %.

Полнолетни сторители на кривични дела

Основни податоци за образованието

	2013/2014	2018/2019	2023/2024
Основно образование¹⁾			
Број на основни училишта	1 042	1 042	1 000
Ученици во основното образование	192 152	189 236	183 026
Ученички	92 837	91 626	88 598
Ученици	99 315	97 610	94 428
Број на наставници	17 549	18 580	19 100
Жени	11 821	13 021	13 768
Мажи	5 728	5 559	5 332
Средно образование²⁾			
Број на средни училишта	119	138	135
Ученици во средното образование	86 936	72 123	67 660
Ученички	41 272	34 281	33 133
Ученици	45 664	37 842	34 527
Број на наставници	7 449	7 597	7 172
Жени	4 364	4 549	4 552
Мажи	3 085	3 048	2 620
Високо образование			
Запишани студенти	57 746	53 677	52 316
Жени	31 450	30 352	30 704
Мажи	26 296	23 325	21 612
Број на наставници ³⁾	2 301	3 101	3 264
Жени	1 011	1 408	1 603
Мажи	1 290	1 693	1 661

¹⁾Податокот се однесува на сите видови основни училишта од I до IX одделение (редовни училишта, училишта за ученици со специјални потреби и училишта за возрасни).

²⁾Податокот се однесува на сите видови основни училишта од I до IX одделение (редовни училишта, училишта за ученици со специјални потреби и училишта за возрасни).

³⁾Податокот се однесува само на наставниците, без соработниците во наставата.

Состојбите во областа на образованието не се разликуваат во зависност од степенот на образованието.

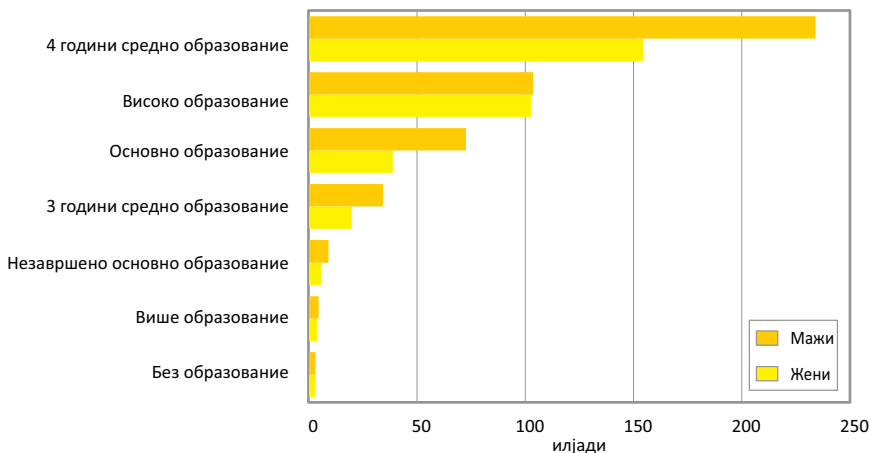
Така, во основното образование, од година на година се намалува бројот на влезната генерација во основното образование, како и вкупниот број ученици.

Бројот на запишани ученици во основно образование во учебната 2023/2024 година е помал за 4.8 % во споредба со 2013/2014 година.

Состојбата со запишани ученици во средното образование, исто така, бележи намалување. Бројот на запишани ученици во средното образование, во учебната 2023/2024 година, во споредба со 2013/2014 година, е намален за 22 %.

Бројот на запишани студенти во 2023/2024 година е намален за 9.4 % во споредба со 2013/2014 година.

Работоспособно население според полот и школската подготовка, АРС, 2023

Основни податоци за бруто-домашниот производ

	2021	2022 ¹⁾
Бруто-домашен производ (БДП) по пазарни цени, во тековни цени (во милиони денари)	729 445	803 141
Реална стапка на раст (во %)	4.5	2.2
Во милиони евра (по тековен курс)	11 836	13 033
По жител во евра (по тековен курс)	6 443	7 115
БДП според ПКМ, во милиони (ЕУ-27 2020 = 100)	25 917	27 490
БДП по жител според ПКМ (ЕУ-27 2020 = 100)	14 100	15 000

¹⁾ Претходни податоци

Бруто-домашен производ и бруто-додадена вредност според сектори на дејност (НКД, рев. 2), по тековни цени

Сектор	Назив	Во милиони ден.		Структура	
		2021	2022 ¹⁾	2021	2022 ¹⁾
А	Земјоделство, шумарство и рибарство	52 137	59 473	7.1	7.4
Б, В, Г, Д и Ѓ	Рударство и вадење на камен; Преработувачка индустрија; Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација; Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината; Градежништво	164 713	178 545	22.6	22.2
Е до П	Услуги	413 322	456 350	56.7	56.8
А. Додадена вредност		630 173	694 368	86.4	86.5
Б. Даноци на производи минус Субвенции на производи		99 272	108 773	13.6	13.5
БРУТО-ДОМАШЕН ПРОИЗВОД (А+Б)		729 445	803 141	100.0	100.0

¹⁾ Претходни податоци

Во структурата на бруто-домашниот производ во 2021 и 2022 година, најголемо учество од 56.7 %, односно 56.8 % има секторот Услуги.

Секторите Рударство и вадење на камен, Преработувачка индустрија, Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација, Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината и Градежништво, во 2021 и 2022 година, учествуваа во структурата на бруто-домашниот производ со 22.6 %, односно 22.2%.

Секторот Земјоделство, шумарство и рибарство учествуваше во структурата на бруто-домашниот производ со 7.1 % во 2021 година и 7.4 % во 2022 година.

Реални стапки на раст на компонентите на бруто-домашниот производ според трошочниот метод

	Реален раст %	
	2021	2022 ¹⁾
Бруто-домашен производ	4.5	2.2
Финална потрошувачка	7.0	2.2
Финална потрошувачка на домаќинствата вклучувајќи НПИСД	8.6	3.8
Финална јавна потрошувачка	0.9	-5.0
Бруто-инвестиции	2.9	9.4
Извоз на стоки и на услуги	14.3	11.4
Увоз на стоки и на услуги	14.8	12.4

¹⁾ Претходни податоци

Стапката на раст на бруто-домашниот производ во 2022 година е 2.2 %. Пораст е забележан кај Финалната потрошувачка од 2.2 %, Бруто-инвестициите од 9.4 %, Извозот на стоки и на услуги од 11.4 % и кај Увозот на стоки и на услуги од 12.4 %.

Структура на компонентите на бруто-домашниот производ според трошочниот метод, по тековни цени

¹⁾ Претходни податоци

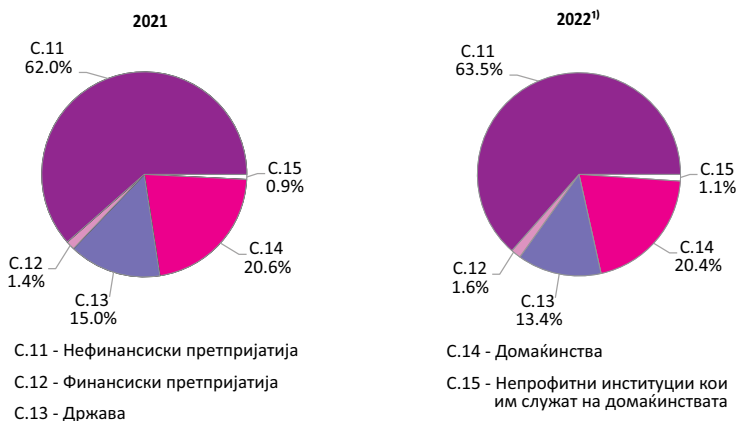
Инвестиции во основни средства според секторите на дејност, по организациски принцип

		во милиони денари	
НКД рев.2 сектор	Намена на инвестициите	2021	2022 ¹⁾
	Вкупно	171 094	188 980
A	Земјоделство, шумарство и рибарство	4 282	4 641
Б, В, Г, Д и Ѓ	Рударство и вадење на камен; Преработувачка индустрија; Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација; Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината; Градежништво	84 443	105 838
Е до О	Услуги	82 368	78 501

¹⁾ Претходни податоци

Најголема вредност на инвестициите во основни средства се забележува во секторите: Рударство и вадење на камен; Преработувачка индустрија; Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација; Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината; Градежништво.

Инвестиции во основни средства според институционалните сектори

¹⁾ Претходни податоци

Платен биланс на Република Северна Македонија¹⁾

во милиони САД долари

	2021	2022	2023
I. Тековна сметка	-374.9	-864.8	99.2
Прилив	11,929.1	13,048.8	14,063.1
Одлив	12,303.9	13,913.6	13,963.9
Стоки и услуги	-2,153.9	-2,882.0	-1,997.3
Извоз	9,208.5	10,126.1	10,748.0
Увоз	11,362.3	13,008.1	12,745.3
Стоки	-2,751.0	-3,667.7	-2,786.7
Извоз	7,145.6	7,693.8	7,882.9
Увоз ²⁾	9,896.6	11,361.5	10,669.6
Услуги	597.2	785.6	789.4
Извоз	2,062.9	2,432.3	2,865.1
Увоз	1,465.7	1,646.6	2,075.7
Примарен доход	-615.5	-598.1	-809.5
Прилив	166.9	159.1	219.2
Одлив	782.4	757.2	1,028.6
Секундарен доход	2,394.5	2,615.4	2,906.0
Прилив	2,553.7	2,763.6	3,095.9
Одлив	159.2	148.3	189.9
II. Капитална сметка	8.4	0.0	-1.7
Прилив	9.5	3.9	1.2
Одлив	1.1	3.8	2.9
Нето-кредитирање (+) / нето-задолжување (-) (збирна ставка од тековната и капиталната сметка)	-366.5	-864.7	97.6
III. Финансиска сметка	-298.0	-818.0	170.9
Директни инвестиции	-453.2	-683.8	-565.5
Нето-стекнување средства	243.0	170.3	137.0
Нето-создавање обврски	696.3	854.2	702.5
Портфолио-инвестиции	-144.0	-31.1	58.2
Нето-стекнување средства	72.7	141.6	122.4
Нето-создавање обврски	216.7	172.6	64.2
Финансиски деривати (освен резервите) и опции на вработените за купување акции	0.0	0.0	0.0
Останати инвестиции	-67.3	-308.0	37.7
Нето-стекнување средства	632.6	717.0	296.0
Нето-создавање обврски	699.8	1,025.0	258.3
Останат сопственички капитал	-0.4	-3.5	-0.8
Нето-стекнување средства	-0.5	-3.1	-0.9
Нето-создавање обврски	-0.1	0.4	-0.1
Валут и депозити	511.8	403.0	453.4
Нето-стекнување средства	558.4	595.4	444.0
Централна банка	0.0	0.0	0.0
Депозитни институции, освен централната банка	83.9	-8.3	-2.9
Држава	0.0	0.0	0.0
Останати сектори	474.6	603.7	446.9

Платен биланс на Република Северна Македонија¹⁾

во милиони САД долари

	2021	2022	2023
Нето-создавање обврски	46.6	192.4	-9.4
Централна банка	0.0	0.0	0.0
Депозитни институции, освен централната банка	46.6	192.4	-9.4
Држава	0.0	0.0	0.0
Останати сектори	0.0	0.0	0.0
Заеми	-294.0	-364.4	-443.9
Нето-стекнување средства	74.1	125.4	-147.3
Нето-создавање обврски	368.1	489.9	296.6
Шеми за осигурителни, пензиски и стандардизирани гаранции	0.0	0.0	0.0
Трговски кредити и аванси	-96.2	-335.9	24.1
Нето-стекнување средства	0.0	0.0	0.0
Нето-создавање обврски	96.2	335.9	-24.1
Останати сметки за наплата/плаќање	2.2	-6.1	5.6
Нето-стекнување средства	0.5	-0.7	0.2
Нето-создавање обврски	-1.7	5.4	-5.4
Специјални права на влечење (нето-создавање обврски)	190.8	1.1	0.8
Девизни резерви³⁾	366.5	204.9	640.5
IV. Нето-грешки и пропусти	68.5	46.8	73.4

Извор: Народна банка на Република Северна Македонија

¹⁾ Претходни податоци за 2022 и 2023 година.

а. Во септември 2023 година извршена е ревизија на податоците за:

- 2022 година во категориите: директни инвестиции, примарен доход, секундарен доход, капитална сметка - поради вклучување на податоците од годишниот прашалник за вложувања во странство ВС 11 и ВС 22;
- сите компоненти за 2022 година - како резултат на подобар опфат на податоците;
- 2021 година - стоки, услуги, секундарен доход и трговски кредити, врз основа на дефинитивните податоци за надворешно - трговска размена.
- 2014 - 2021 година во категориите: секундарен доход и трговски кредити - поради подобар опфат на податоците.

²⁾ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно VI издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%. 1995-20%, 1996-14%, 1997-10%, 1998-5,02%, 1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006, 2007-4,14%, 2008-2023-3,86%.

³⁾ За периодот по 2006 година се без ценовни промени и курсни разлики.

Парична маса и нејзините компоненти ^{1) 2) 3)}

(состојби, во милиони денари)

	Дек-21	Дек-22	Дек-23
ПАРИЧНА МАСА	474 753	499 803	529 264
Готови пари во оптек	44 480	47 494	50 002
Депозити кај депозитните институции	430 273	452 308	479 262
МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ национална дефиниција			
1. Готови пари во оптек	44 480	47 494	50 002
2. Депозитни пари	177 716	188 036	211 402
3. Парична маса М1	222 196	235 530	261 405
4. Краткорочни депозити до 1 година	200 811	214 490	215 860
4.1. Во денари	40 033	39 429	40 454
4.2. Во странска валута	160 778	175 061	175 406
4.2.1. Во странска валута	159 744	174 609	175 019
4.2.2. Во денари со валутна клаузула	1 034	451	387
5. (3+4.1.) Парична маса М2 - денарски	262 228	274 960	301 859
6. (3+4) Парична маса М2 - вкупно	423 007	450 020	477 265
7. Долгорочни депозити над 1 до 2 години	51 746	49 782	51 999
7.1. Во денари	27 727	28 003	32 088
7.2. Во денари со валутна клаузула и во странска валута	24 020	21 779	19 911
7.2.1. Во странска валута	23 935	21 702	19 901
7.2.2. Во денари со валутна клаузула	84	77	10
8. (5+7.1) Парична маса М3 - денарски	289 955	302 963	333 946
9. (6+7) Парична маса М3 - вкупно	474 753	499 803	529 264
10. Долгорочни депозити над 2 години	46 252	47 552	65 887
10.1. Во денари	29 376	25 521	31 162
10.2. Во денари со валутна клаузула и во странска валута	16 876	22 031	34 725
10.2.1. Во странска валута	16 810	21 979	34 716
10.2.2. Во денари со валутна клаузула	66	52	9
11. Вкупни долгорочни депозити	97 998	97 335	117 887
11.1. Вкупни долгорочни депозити, во денари	57 102	53 524	63 250
11.2. Вкупни долгорочни депозити, во странска валута	40 896	43 810	54 637
12. (8+10.1) Парична маса М4 - денарски	319 331	328 484	365 108
13. (9+10) Парична маса М4 - вкупно	521 005	547 355	595 151

Извор: Народна банка на Република Северна Македонија

¹⁾ Претходни податоци

²⁾ Податоци согласно завршна сметка

³⁾ Почнувајќи од 01.01.2009 паричната маса опфаќа и пресметана камата

⁴⁾ За периодот од јануари 2009 година па наваму, направена е ревизија на временската серија на податоци заради примена на нова методологија согласно новиот Прирачник и Упатство за монетарна и финансиска статистика на ММФ од 2016 година.

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

	CHF ¹⁾	GBP	USD	EUR	JPY ²⁾
2021	57.0008	71.6806	52.1093	61.6275	0.4747
2022	61.3752	72.3059	58.5999	61.6219	0.4473
2023	63.3694	70.7835	56.9426	61.557	0.4063

CHF швајцарски франк

EUR евро

GBR британска фунта

JPY јапонски јен

USD САД долар

Извор: Народна банка на Република Северна Македонија

¹⁾ Според Упатството за примена на Одлуката за начинот на формирање и објавување на курсевите на Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.13/2010) на курсната листа од 10.02.2010 година валутата CHF е во единица 1.

²⁾ Според Одлуката за изменување на Одлуката за начинот на формирање и објавување на курсевите на Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр.102/2014) на курсната листа од 09.07.2014 година валутата JPY е во единица 1.

Дистрибуција на потрошувачката на домаќинствата

	2021	2022	2023
Вкупно	100.0	100.0	100.0
Храна и безалкохолни пијалаци	47.1	51.5	50.1
Алкохолни пијалаци и тутун	5.2	5.2	5.7
Облека и обувки	4.1	4.2	5.2
Домување, вода, електрика, гас и други горива	10.9	10.7	8.9
Мебел, покуќнина, одржување на покуќнината	5.1	3.9	4.4
Здравје	3.0	3.2	3.7
Сообраќај	5.5	5.5	5.9
Комуникации	3.7	2.7	3.0
Рекреација и култура	1.4	0.7	1.5
Образование	0.0	0.2	0.1
Ресторани и хотели	2.8	3.2	4.0
Останати стоки и услуги	5.8	5.6	5.6
Друго ¹⁾	5.4	3.3	1.9

¹⁾ Вклучува трошоци надвор од личната потрошувачка: отплата на кредити, инвестиции во недвижности и штедење.

Просечното домаќинство во Северна Македонија наменува околу 68.6 % од својата потрошувачка за задоволување на основните потреби како храна, облека, домување и покуќнина.

Во структурата на приходите, во 2023 година преовладуваат примањата врз основа на редовна и повремена работа со 67.7 %, пензиите учествуваат со 21.0 %, примањата од земјоделството со 6.4 %, социјалните бенефиции со 1.4 % и примањата од странство со 1.3 %.

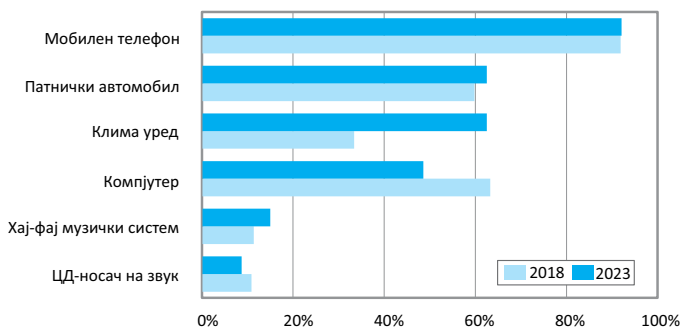
Индекси на трошоците на животот според класификацијата COICOP

претходна година = 100

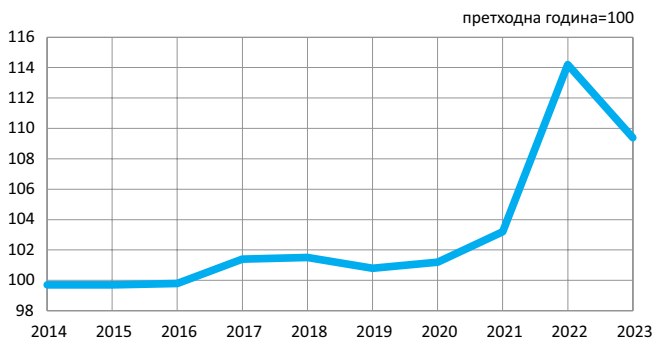
	2021	2022	2023
Вкупно	103.2	114.2	109.4
Храна и безалкохолни пијалаци	103.1	120.9	111.7
Алкохолни пијалаци, тутун и наркотици	103.8	107.5	108.0
Облека и обувки	100.2	101.8	104.4
Домување, вода, електрика, гас и други горива	102.7	113.3	110.4
Мебел, покуќнина, одржување на покуќнината	101.0	108.6	113.6
Здравје	102.9	104.0	104.6
Транспорт	109.9	119.5	100.5
Комуникации	99.5	100.4	101.1
Рекреација и култура	102.7	104.9	106.7
Образование	100.0	100.3	102.9
Ресторани и хотели	105.9	115.5	112.7
Останати стоки и услуги	101.4	108.9	111.6

Инфлацијата мерена преку индексот на трошоците на животот според класификацијата COICOP во 2023 година, во однос на 2022 година, бележи зголемување од 9.4 %.

Трајни добра во домаќинствата

Индекси на трошоците на животот, 2014 – 2023

Активно население и стапки на активност

	2013	2018	2023
Активно население	956 057	957 623	791 647
Мажи	573 825	582 559	462 100
Жени	382 232	375 064	329 547
Стапка на активност	57.2	56.9	52.3
Мажи	68.5	69.2	62.0
Жени	45.8	44.6	42.8
Вработени	678 838	759 054	688 296
Мажи	407 531	458 505	396 127
Жени	271 307	300 549	292 168
Стапка на вработеност	40.6	45.1	45.4
Мажи	48.7	54.4	53.2
Жени	32.5	35.8	37.9
Невработени	277 219	198 569	103 351
Мажи	166 294	124 054	65 972
Жени	110 925	74 515	37 379
Стапка на невработеност	29.0	20.7	13.1
Мажи	29.0	21.3	14.3
Жени	29.0	19.9	11.3

Во периодот 2013 – 2023 година, стапките на активност, вработеност и невработеност бележат промени од година на година, во насока на пораст и/или намалување.

Во последната година од овој период, стапката на активното население кај мажите бележи намалување од 4.9 процентни поени во однос на 2013 година. Највисока стапка на вработеност од 45.4 е забележана во 2023 година, додека најниска стапка на невработеност од 13.1 е забележана исто така во 2023 година.

Повисока стапка на вработеност во овој период се забележува кај мажите (53.2 %), што рефлектира поголемо учество на мажите во вкупниот број вработени. Стапката на вработеност кај жените во текот на периодот бележи исто така зголемување од 5.4 процентни поени во однос на 2013 година.

Стапка на активност на населението според школската подготовка

	Стапка на активност		
	2021	2022	2023
Вкупно			
Вкупно	55.8	55.2	52.3
Без образование	16.2	17.5	24.8
Незавршено основно образование	22.3	21.3	27.6
Основно образование	30.8	28.6	30.3
3 години средно образование	56.7	52.4	49.7
4 години средно образование	65.4	64.8	60.4
Више образование	46.1	49.4	45.7
Високо образование ¹⁾	84.0	84.5	70.2
Мажи			
Вкупно	66.8	66.3	62.0
Без образование	34.9	33.9	38.2
Незавршено основно образование	40.4	42.7	41.8
Основно образование	48.7	46.1	44.2
3 години средно образование	66.7	62.7	58.0
4 години средно образование	72.9	72.7	68.8
Више образование	43.3	47.8	50.2
Високо образование ¹⁾	84.1	84.3	73.3
Жени			
Вкупно	45.1	44.3	42.8
Без образование	9.0	13.0	18.5
Незавршено основно образование	13.8	10.9	18.1
Основно образование	17.4	15.9	19.1
3 години средно образование	41.8	37.8	39.9
4 години средно образование	56.0	54.7	50.9
Више образование	48.8	50.9	41.4
Високо образование ¹⁾	83.9	84.8	67.4

¹⁾Високото образование вклучува: високо образование, магистратура и докторат.

Вработени според секторите на дејност¹⁾ на деловните субјекти, 2021 – 2023

	2021	2022	2023
Вкупно	693 494	692 034	688 296
Земјоделство, лов и шумарство и рибарство	81 819	69 143	53 746
Рударство и вадење на камен	6 493	6 678	4 360
Преработувачка индустрија	133 038	135 478	134 462
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	5 936	7 967	8 901
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	14 194	14 592	15 519
Градежништво	45 239	44 976	50 372
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	107 584	107 327	105 666
Транспорт и складирање	36 214	35 159	36 663
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	23 479	24 492	26 748
Информации и комуникации	19 071	21 192	24 254
Финансиски дејности и дејности за осигурување	10 158	10 459	12 443
Дејности во врска со недвижен имот	2 027	1 695	1 310
Стручни, научни и технички дејности	18 078	18 905	18 478
Административни и помошни услужни дејности	17 166	17 673	16 477
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	50 851	50 650	51 623
Образование	44 821	47 751	49 110
Дејности на здравствена и социјална заштита	47 221	46 516	48 655
Уметност, забава и рекреација	16 184	14 978	14 704
Други услужни дејности	12 367	14 728	13 580
Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	:	:	(577)
Дејности на екстериторијални организации и тела	(1 381)	(1 192)	(646)

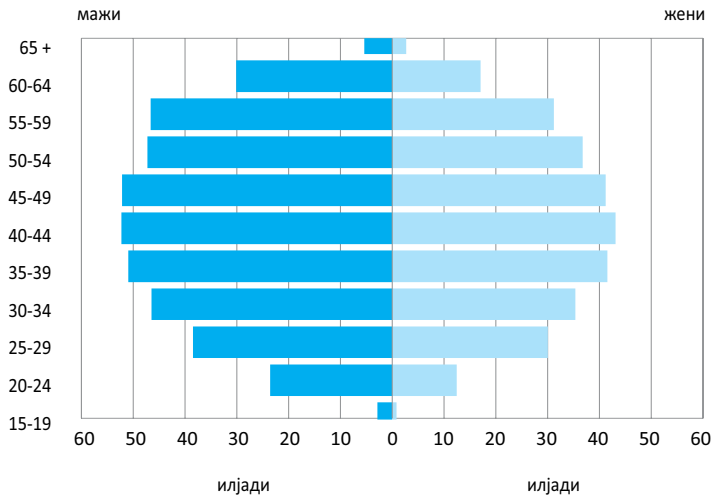
¹⁾ За секторите на дејност е применета Националната класификација на дејностите НКД, рев. 2.
: мала појавност за да биде објавен податокот

Невработени според должината на невработеноста

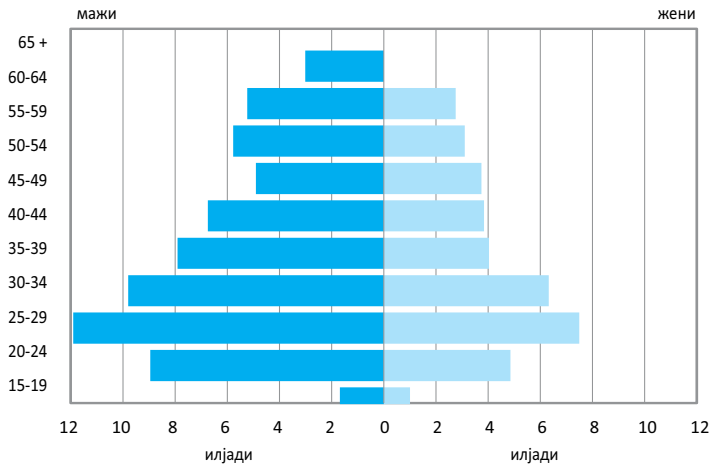
	2013	2018	2023
Вкупно	277 219	198 569	103 351
До 1 месец	8 705	10 647	6 575
2-5 месеци	20 312	22 804	10 453
6-11 месеци	19 606	16 826	9 853
12-17 месеци	18 519	12 389	7 960
18-23 месеци	13 734	10 102	6 262
До 2 години	2 959	1 562	1 190
До 3 години	23 616	15 858	9 249
4 и повеќе години	169 767	108 382	51 809

Во вкупниот број на невработените лица, најголемо е учеството на невработените што според должината на невработеноста се категоризирани во долгорочно невработени лица. Стапката на долгорочно невработените лица во 2023 година изнесува 9.7 % и во однос на 2013 година бележи намалување од 14.3 процентни поени.

Вработени по возрастни групи, 2023

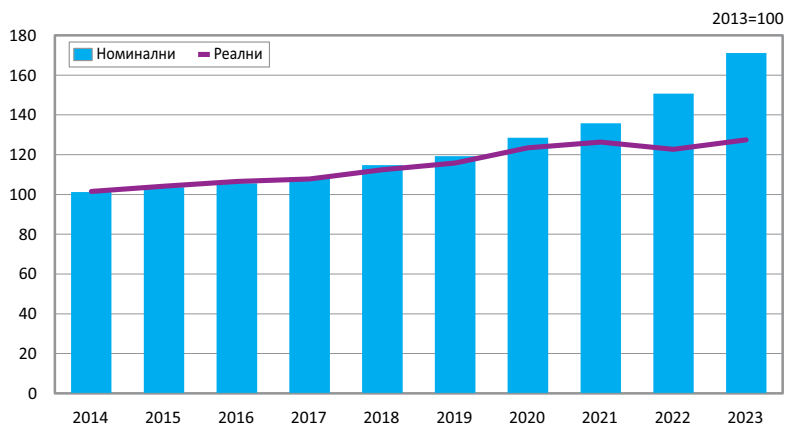
Невработени по возрастни групи, 2023

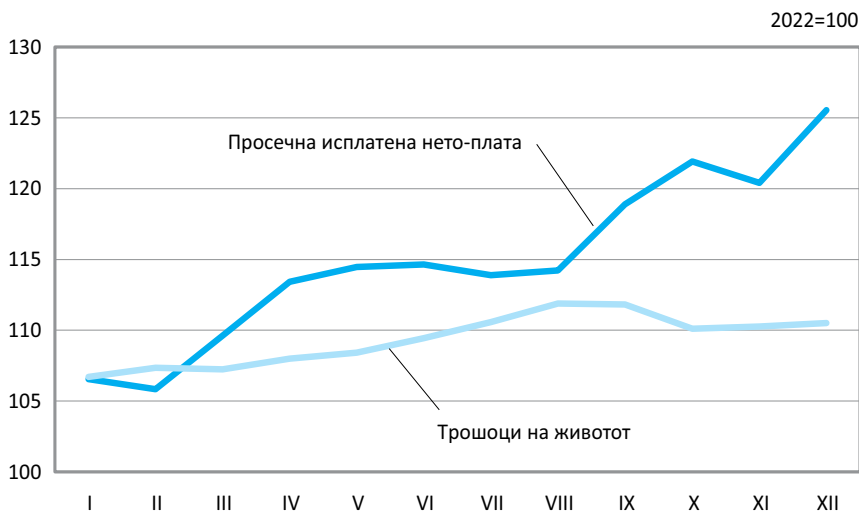
Просечна исплатена нето-плата во 2023 година, по тримесечја

	I	II	III	IV
Вкупно	34 197	36 376	36 850	39 063
Земјоделство, шумарство и рибарство	27 707	28 358	29 645	30 056
Рударство и вадење на камен	46 811	48 189	47 943	48 857
Преработувачка индустрија	30 061	31 827	32 493	34 400
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	44 994	48 173	49 046	54 138
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпадни дејности за санација на околината	26 864	28 854	29 560	31 541
Градежништво	33 512	35 768	37 041	39 782
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	32 637	34 997	34 822	36 423
Транспорт и складирање	32 461	34 728	34 562	35 789
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	25 342	27 771	27 581	28 323
Информации и комуникации	68 614	70 086	69 573	71 788
Финансиски дејност и дејности на осигурување	49 609	55 528	51 604	54 309
Дејности во врска со недвижен имот	33 094	34 681	35 117	37 133
Стручни, научни и технички дејности	41 836	44 048	44 141	46 104
Административни и помошни услужни дејности	26 183	29 304	29 213	30 442
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	34 277	37 756	38 946	42 386
Образование	32 601	33 212	34 825	37 743
Дејности на здравствена и социјална заштита	36 957	38 930	39 781	42 827
Уметност, забава и рекреација	32 801	34 865	35 534	37 281
Други услужни дејности	42 008	44 160	43 594	45 525

Индекси на номинални и реални плати

Индекси на просечната исплатена нето-плата и на трошоците на животот, 2023 година

Површина по категории на користење, 2023

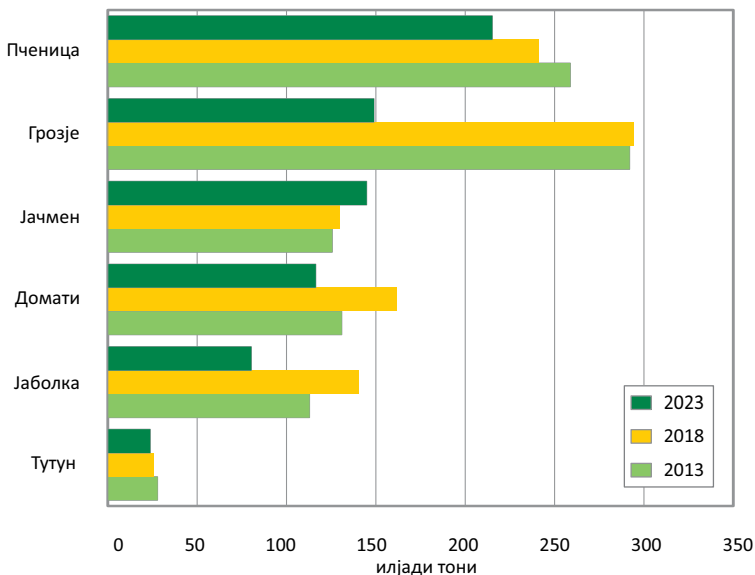
	ха
Земјоделска површина	1 250 821
Обработлива површина	514 375
Ораници и бавчи	416 300
Овоштарници	16 423
Лозја	22 353
Ливади	59 299
Пасишта	735 694

Основни земјоделски култури

	2013	2018	2023
Површина во ха:			
Пченица	80 980	70 987	69 522
Јачмен	41 944	42 331	45 580
Тутун	19 178	16 582	14 900
Домати	5 457	5 569	5 666
Јаболка (број на родни стебла)	4 384 971	4 724 399	4 056 034
Грозје (број на родни пенушки во илјади)	82 354	86 591	78 778

Растителното производство во периодот од 2013 до 2023 година се карактеризира со намалување на површините под пченица и тутун, а површините на јачмен и домати бележат пораст.

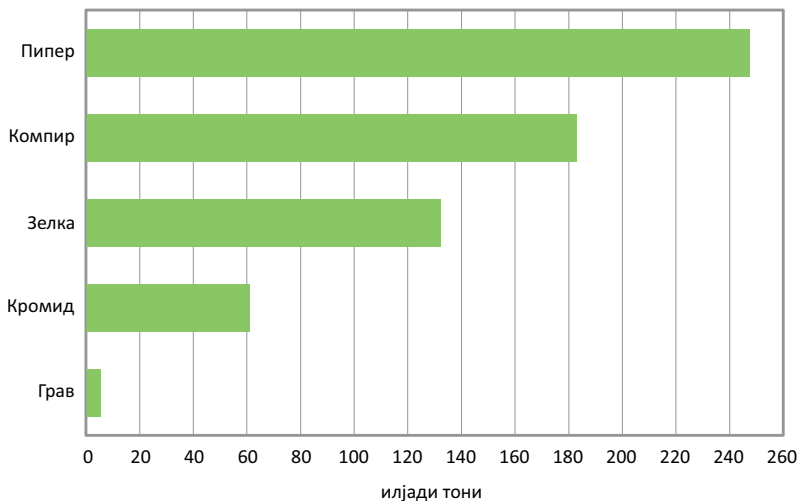
Производство на основни земјоделски култури

Просечен принос на основните земјоделски култури

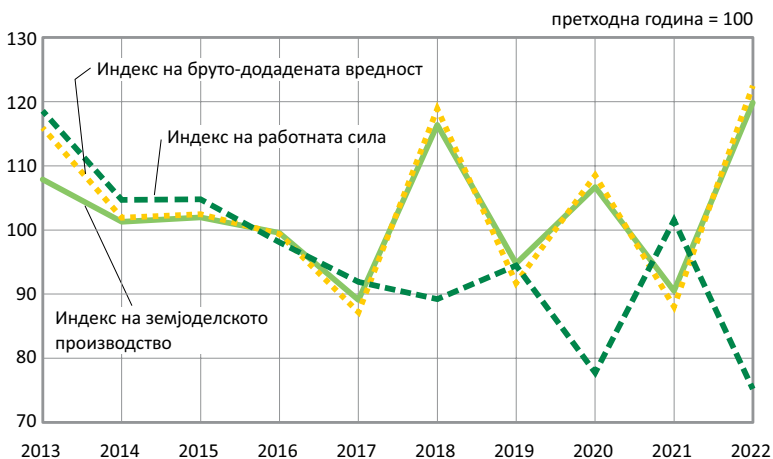
	Единица мерка	2013	2018	2023
Пченица	кг/ха	3 198	3 396	3 095
Јачмен	кг/ха	2 994	3 072	3 182
Тутун	кг/ха	1 453	1 541	1 591
Домати	кг/ха	23 999	29 021	20 541
Јаболка	кг/стебло	26	38	20
Грозје	кг/пенушка	4	3	2

Производство на градинарски култури, 2023

Економски сметки во земјоделството

Земјоделско производство, бруто-додадена вредност и работна сила,
2013 – 2022

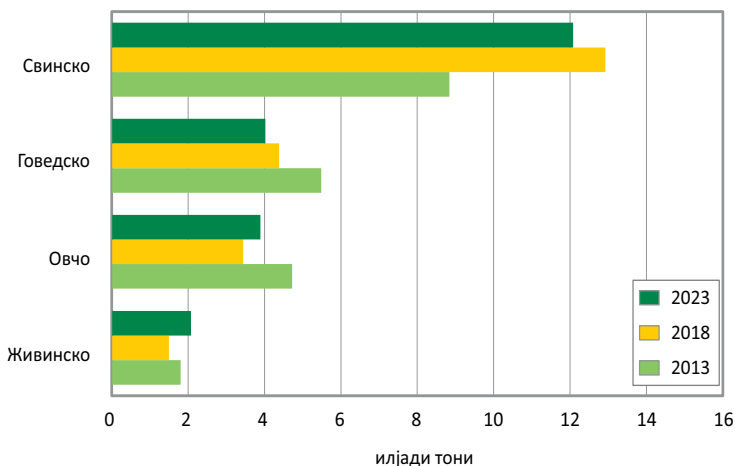
Број на добиток по видови

илјади грла

	2013	2018	2023
Говеда	238	256	149
Овци	732	727	587
Свињи	167	195	193
Живина	2 202	1 828	1 746

Во 2023 година, бројот на сите видови добиток и живина бележи опаѓање. Производството на овчо и на живинско месо е во пораст во 2023 година, споредено со претходните години, додека производството на говедско и на свинско месо е во опаѓање.

Производство на месо

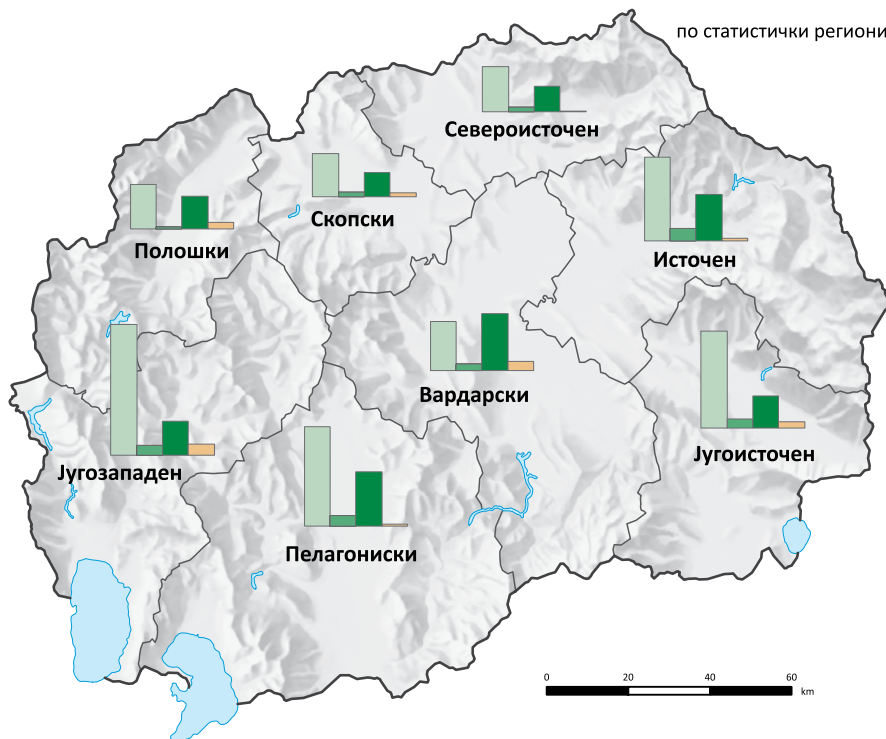

Индикатори за шумарството

	2013	2018	2023
Исечена бруто-дрвна маса (илјади м ³)	691	802	698
Шумски пожари (ха)	2 844	6 094	2 993
Попшумување во шума и надвор од шума (ха)	1 501	959	402
Вработени во шумарството	2 298	2 162	1 555

Површини под шуми, 2023

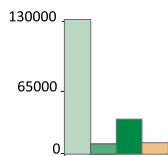
по статистички региони

Видови на шуми:

Површина под шуми во хектари:

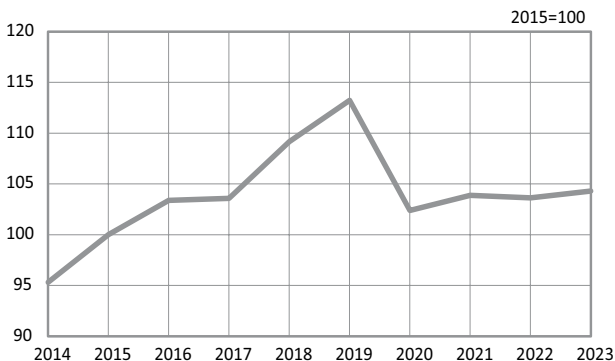
Површина под шуми во хектари: 1008541

Индустриско производство во натурални показатели

Назив на производот	Единица мерка	2021	2022	2023
Концентрат на олово	т	59 720	58 246	61 846
Концентрат на цинк	т	60 271	59 131	55 081
Преработено млеко	т	29 521	31 308	28 138
Рафинирано сончогледово масло и негови фракции, хемиски немодификувано	т	31 152	29 673	27 146
Вино од свежо грозје, на точење	хл	481 546	481 304	293 970
Вино од свежо грозје, во шишиња	хл	258 251	261 662	226 939
Минерална и газирана вода; незасладена, неароматизирана	илјада хл	811	644	833
Ферментиран тутун	т	23 927	12 611	12 227
Готови лекови	кг	9 548 121	9 099 051	9 457 119
Неогноотпорни керамички градежни тули, блокови за подови, блокови, носачи и слично	илј. парч. НФ	35 985	31 462	23 295
Феролегури	т	17 714	8 349	3 812

На графиконот е прикажано индустриското производство во периодот 2012 – 2023 година. Во пресметката на индексот на индустриското производство се вклучени секторите Рударство и вадење на камен, Преработувачка индустрија и Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација од Националната класификација на дејностите. Од графиконот се гледа дека индустриското производство во 2023 година бележи мал пораст во однос на претходната година, што се должи, пред сè, на зголеменото производство во одделите Производство на пијалаци, Производство на основни фармацевтски производи и фармацевтски препарати, Производство на машини и уреди, неспоменати на друго место и Производство на моторни возила, приколки и полуприколки.

Индекси на индустриското производство

Енергетска статистика и енергетски индикатори

Енергетска статистика	Единица мерка	2021	2022 ¹⁾
Бруто-примарно производство	1000 toe	886	1041
Нето-увоз на енергија	1000 toe	1 822	1 726
Нето-увоз на нафта	1000 toe	1 097	1 208
Нето-увоз на природен гас	1000 toe	355	240
Вкупно потребна енергија	1000 toe	2 694	2 747
Финална енергетска потрошувачка	1000 toe	1 985	1 839
Индустрија	1000 toe	484	378
Сообраќај	1000 toe	755	771
Останата потрошувачка	1000 toe	746	691
Бруто-производство на електрична енергија	GWh	5 532	5 918
Финална потрошувачка на електрична енергија	GWh	6 564	5 875
Енергетска интензивност			
Вкупно потребна енергија/БДП ²⁾	kgoe/1000 евра	354	354
Финална енергетска потрошувачка/БДП ²⁾	kgoe/1000 евра	261	242
Енергетска потрошувачка по жител			
Вкупно потребна енергија/жител	kgoe/жител	1 467	1 500
Финална енергетска потрошувачка/жител	kgoe/жител	1 080	1 004
Финална енергетска потрошувачка во домаќинствата/жител	kgoe/жител	287	270
Финална потрошувачка на електрична енергија/жител	kWh/жител	3 573	3 208
Енергетска зависност			
Нето-увоз на енергија/Вкупно потребна енергија	во %	67.6	62.8
Енергетска ефикасност			
Финална енергетска потрошувачка/вкупно потребна енергија	во %	73.7	67.0
Ефикасност на термоцентралите во бруто-производството	во %	32.7	30.2
Обновлива енергија			
Учество на обновливата енергија во бруто-финалната потрошувачка (нормализирани вредности)	во %	17.7	19.0
Учество на електричната енергија од обновливи извори во бруто-производството на електрична енергија	во %	30.0	26.7
Учество на електричната енергија од обновливи извори во бруто-потрошувачката на електрична енергија	во %	20.7	21.6

¹⁾Претходни податоци²⁾ Бруто-домашен производ (БДП) во евра со референтна 2005 година.

Во 2022 година, енергетската зависност на Република Северна Македонија од увоз изнесуваше 62.8 %. Финалната енергетска потрошувачка изнесуваше 1004 kgoe по жител, а финалната потрошувачка на електрична енергија 3208 kWh по жител.

**Извршени градежни работи од деловни субјекти
на објекти во јавна сопственост**

во милиони денари

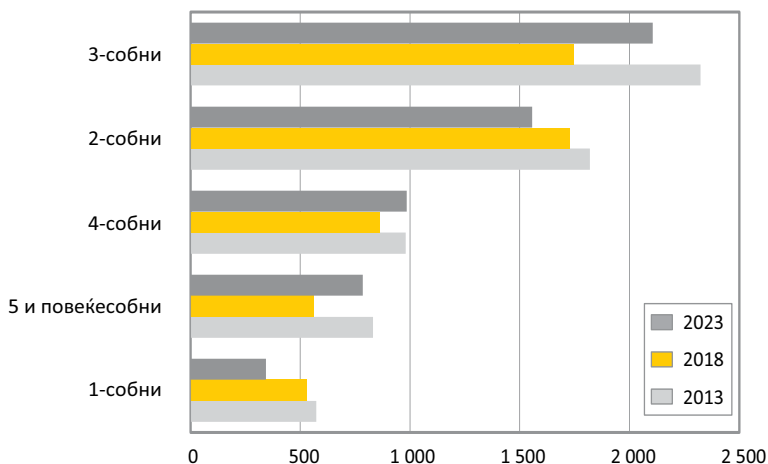
	2013	2018	2023
Вкупно	17 827	17 793	17 929
Станбени згради	712	128	166
Нестанбени згради	3 318	1 744	974
Транспортна инфраструктура	4 685	8 293	7 499
Цевководи, водови и електрични водови	632	2 796	1 969
Комплексни конструкции во индустријата	2 591	317	116
Други објекти од нискоградба	546	277	150
Реконструкција, санација, адаптација, големи поправки и редовно одржување на објектите	3 275	3 686	6 718
Градежни работи	2 069	552	337

Во вкупната вредност на извршените градежни работи на објектите во јавниот сектор, градени од деловни субјекти, најголемо учество имаат објектите од транспортната инфраструктура (26.3 % во 2013 година, 46.6 % во 2018 година и 41.8 % во 2023 година), потоа следи групата градежни работи на реконструкција, санација, адаптација, големи поправки и редовно одржување (18.4 % во 2013 година, 20.7 % во 2018 година и 37.5 % во 2023 година), цевководи, водови и електрични водови (3.5 % во 2013 година, 15.7 % во 2018 година и 11.0 % во 2023 година) итн.

Во годините 2013, 2018 и 2023, најмногу биле градени трисобни станови и нивното учество во вкупно изградените станови се движи од 35.6 % во 2013 година, 32.2 % во 2018 година и 36.5 % во 2023 година, потоа следат двособните станови со учество од 27.9 % во 2013 година, 31.8 % во 2018 година и 26.9 % во 2023 година.

Во годините 2021, 2022 и 2023, најмногу одобренија за градење биле издадени за објекти од високоградба, и тоа 60.0 % во 2021 година, 50.9 % во 2022 година и 49.7 % во 2023 година, а потоа следат објектите за реконструкција со 28.2 % во 2021, 28.2 % во 2022 и 20.3 % во 2023 година. Исто така и вредноста на издадените одобренија за градење е највисока за објектите од високоградбата и нејзиното учество се движи од 68.5 % во 2021 година, 51.9 % во 2022 година, до 48.7 % во 2023 година, додека за нискоградбата учеството изнесува 23.3 % во 2021, 40.7 % во 2022 и 45.6 % во 2023 година.

Изградени станови

Број на издадени одобренија за градење

	Вкупно	Високоградба	Нискоградба	Реконструкција
2021	4 069	2 440	480	1 149
2022	3 930	1 999	821	1 110
2023	3 932	1 953	1 180	799

Предвидена вредност на објектите за кои се издадени одобренија за градење

илјади денари

	Вкупно	Високоградба	Нискоградба	Реконструкција
2021	66 501 898	45 586 427	15 486 027	5 429 444
2022	77 099 835	39 980 247	31 371 421	5 748 167
2023	83 985 905	40 942 516	38 319 075	4 724 314

Стоковна размена со странство

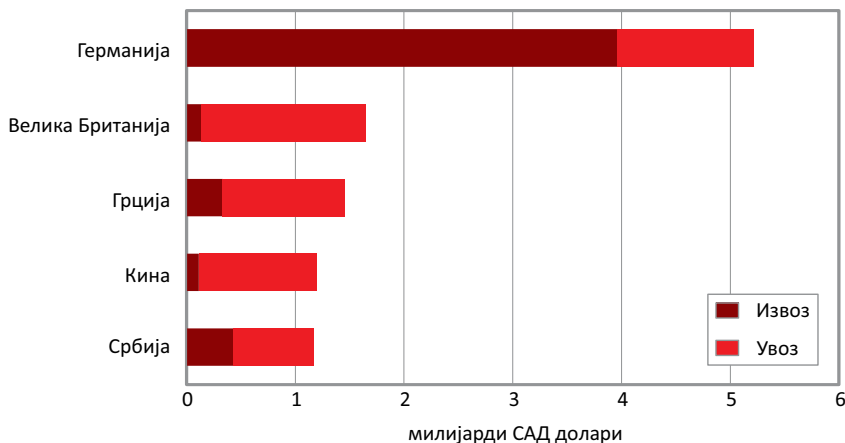
милиони САД долари

	2013	2018	2023 ¹⁾
Обем на размената	10 918	15 979	21 050
Обем, лон	1 861	2 207	2 183
Извоз	4 299	6 922	8 997
Извоз, лон	1 131	1 278	1 270
Увоз	6 620	9 057	12 053
Увоз, лон	730	929	914
Покриеност на увозот со извоз	64.9	76.4	74.6

¹⁾ Претходни податоци

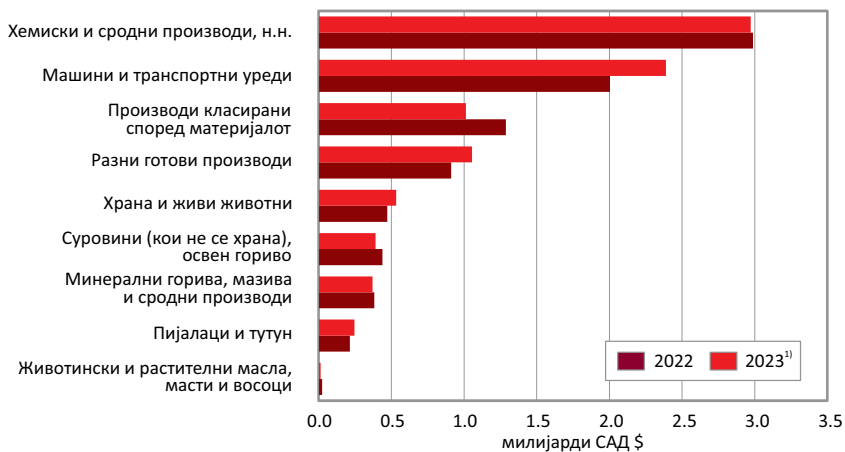
Позитивниот тренд на зголемување на покриеноста на увозот со извоз се отсликува во набљудуваниот период како резултат на континуираното зголемување на учеството на извозот во обемот на размената, кое е зголемено за 3.9 % во 2018 и за 3.4 % во 2023 во споредба со 2013 година.

Најзначајни земји според обемот на размената, 2023¹⁾

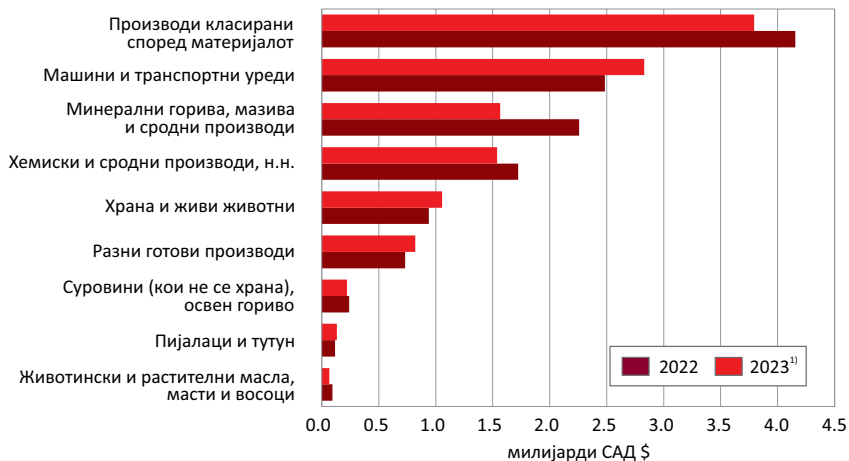

¹⁾ Претходни податоци

Извоз според секторите на СМТК

Увоз според секторите на СМТК

¹⁾ Претходни податоци

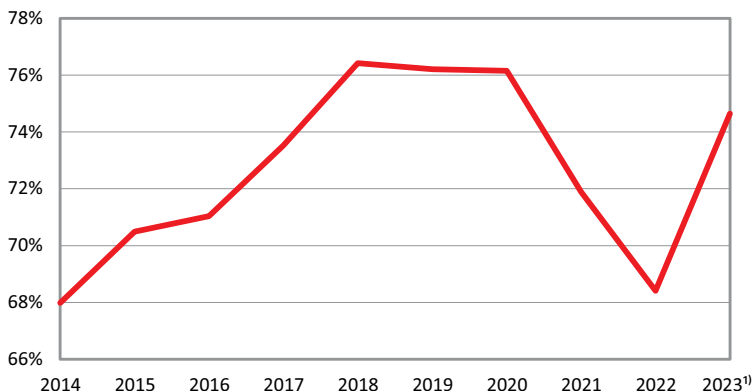
Извоз/увоз според оддели на Класификацијата на производи по дејности (КПД)

милиони САД долари

	Извоз	Структура	Увоз	Структура
	2013			
Вкупно	4 299	100.0	6 620	100.0
Индустрија	3 933	91.5	6 405	96.8
Земјоделство	292	6.8	156	2.4
Останато	73	1.7	59	0.9
	2018			
Вкупно	6 922	100.0	9 057	100.0
Индустрија	6 556	94.7	8 817	97.3
Земјоделство	272	3.9	159	1.8
Останато	93	1.3	82	0.9
	2023¹⁾			
Вкупно	8 997	100.0	12 053	100.0
Индустрија	8 565	95.2	11 750	97.5
Земјоделство	325	3.6	177	1.5
Останато	108	1.2	127	1.1

¹⁾ Претходни податоци

Покриеност на увозот со извоз, 2014-2023

¹⁾ Претходни податоци

Извоз/увоз според основните економски категории

милиони САД долари

	Извоз	Структура	Увоз	Структура
	2013			
Вкупно	4 299	100.0	6 620	100.0
Капитални производи	355	8.3	675	10.2
Интермедијарни производи	2 517	58.6	4 440	67.1
Производи за широка потрошувачка	1 404	32.7	1 259	19.0
Останати производи, неспоменати на друго место	23	0.5	246	3.7
	2018			
Вкупно	6 922	100.0	9 057	100.0
Капитални производи	1 063	15.4	801	8.8
Интермедијарни производи	4 498	65.0	6 381	70.4
Производи за широка потрошувачка	1 351	19.5	1 597	17.6
Останати производи, неспоменати на друго место	10	0.1	279	3.1
	2023¹⁾			
Вкупно	8 997	100.0	12 053	100.0
Капитални производи	810	9.0	1 192	9.9
Интермедијарни производи	6 580	73.1	8 248	68.4
Производи за широка потрошувачка	1 587	17.6	2 194	18.2
Останати производи, неспоменати на друго место	20	0.2	420	3.5

¹⁾ Претходни податоци

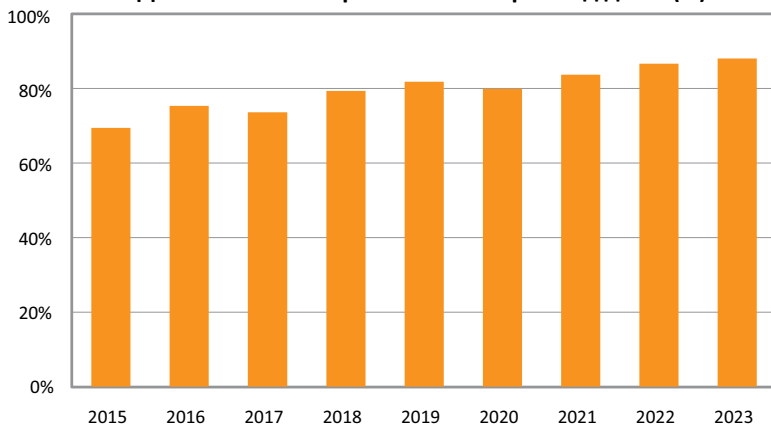
Користење интернет кај населението на возраст од 15 до 74 години

	2021	2022	2023
Корисници на интернет во последните 3 месеци ¹⁾	86.4%	88.3%	85.3%
Честота на користење интернет во последните 3 месеци ¹⁾ :			
- секој ден	80.5%	85.3%	80.5%
- најмалку еднаш неделно	5.0%	2.4%	3.9%
- помалку од еднаш неделно	0.9%	0.6%	0.9%

¹⁾Периодот „последните 3 месеци“ е првото тримесечје од годината

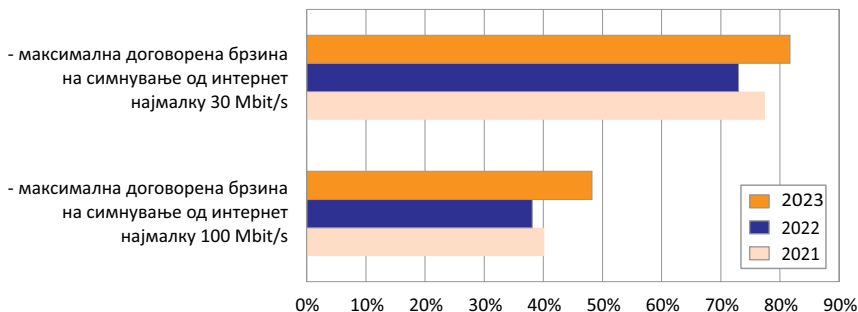
Во првото тримесечје од 2023 година, 85.3 % од лицата на возраст од 15 до 74 години користеле интернет, а 80.5 % користеле интернет секој ден.

Домаќинства со пристап на интернет од дома (%)

Во 2023 година, 88.0% од домаќинствата имале пристап на интернет од дома, што претставува зголемување за 1.4 процентни поени во споредба со 2022 година.

Фиксно широкопојасно поврзување на интернет кај деловните субјекти со 10 или повеќе вработени (%)

Во 2023 година, 91.6 % од деловните субјекти (со 10 или повеќе вработени) имале фиксно широкопојасно поврзување на интернет и, споредено со претходната година, се забележува зголемување од 2.6 процентни поени.

Превезени патници според видот на превозот

	2013	2018	2023
Патен превоз	16 052	8 516	3 830
Градски превоз	69 093	71 410	43 049
Железнички превоз	853	541	280
Воздухопловен превоз	1 060	2 335	3 143

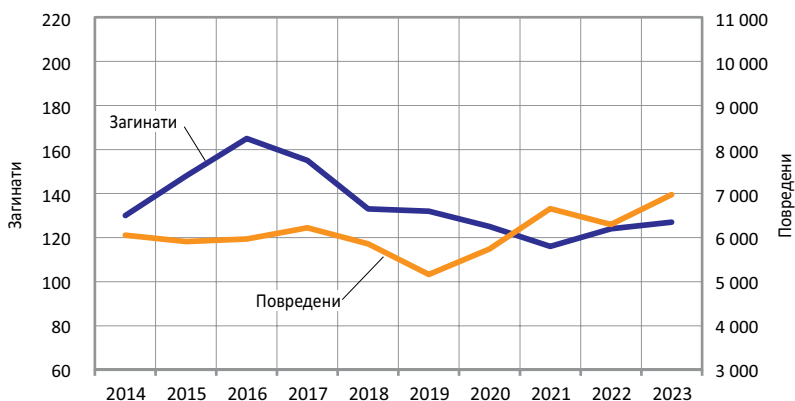
илјади

Превезени стоки според видот на превозот

	2013	2018	2023
Патен превоз, илјади	29 757	69 139	68 109
Железнички превоз, илјади	2 283	1 668	817
Воздухопловен превоз	2 266	2 982	2 540

тони

Загинати и повредени во сообраќајни незгоди

Патнички превоз според видот, во патнички километри

	2013	2018	2023
милиони			
Вкупно	1 475	1 342	841
Патен превоз	1 395	1 278	809
Железнички превоз	80	64	32

Во 2023 година доминира патничкиот превоз со автобуси со учество од 96.2 %, во споредба со патничкиот превоз со железница, додека во 2018 година тоа учество изнесуваше 95.2 %, а во 2013 година 94.6 %.

Товарен превоз според видот, во тон километри

	2013	2018	2023
милиони			
Вкупно	6 225	7 702	14 903
Патен превоз	5 802	7 425	14 627
Железнички превоз	423	277	276

Во 2023 година, патниот товарен превоз доминира со учество од 98.8 % во споредба со товарниот превоз со железница исто како и во 2018 година, кога учеството изнесуваше 97.2 % и во 2013 година, кога учеството изнесуваше 92.7 %.

Внатрешна трговија, 2023 година

		промет во милиони денари	вработени
45	Трговија на големо и на мало со моторни возила и мотоцикли, делови и прибор и нивно одржување и поправка	47 540	4 753
46	Трговија на големо, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	410 569	27 600
47	Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	305 612	49 657

Во 2023 година, во секторот Трговија, прометот во одделот Трговија на големо и на мало со моторни возила и мотоцикли, делови и прибор и нивно одржување и поправка учествува со 6.22 %, а во истиот сектор/оддел, бројот на вработените учествува со 5.79 %. Прометот во одделот Трговија на големо, освен трговија со моторни возила и мотоцикли, учествува со 53.75 %, а во истиот сектор/оддел, бројот на вработените учествува со 33.65 % и одделот Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли, учествува со 40.02 %, а во истиот сектор/оддел, бројот на вработените учествува со 60.55 %.

Број на туристи и ноќевања

	2013	2018	2023
Број на туристи			
Вкупно	701 794	1 126 935	1 168 730
Домашни	302 114	419 590	434 591
Странски	399 680	707 345	734 139
Број на ноќевања			
Вкупно	2 157 175	3 176 808	3 135 767
Домашни	1 275 800	1 685 273	1 728 469
Странски	881 375	1 491 535	1 407 298

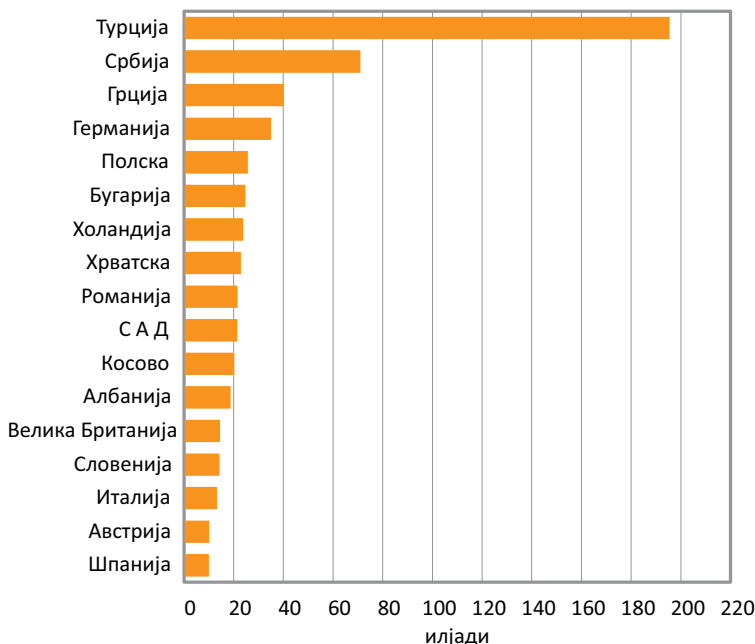
Туристи и ноќевања по видови деловни единици, 2023 година

	Туристи	Ноќевања
Вкупно	1 168 730	3 135 767
Хотели, вкупно	917 260	1 788 552
Хотели ****	302 819	527 670
Хотели ****	440 567	880 960
Хотели ***	134 167	293 169
Хотели **	28 074	56 913
Хотели *	11 633	29 840
Мотели	3 315	11 616
Туристички апартмани	904	7 179
Преноќишта	18 683	32 780
Бањски лекувалишта	9 523	84 276
Планински домови и куќи	2 268	4 407
Работнички одморалишта	11 287	33 635
Детски и младински одморалишта	8 402	35 780
Кампови	10 861	34 397
Куќи, станови за одмор и соби за издавање, вкупно	175 679	1 073 768
Привремени сместувачки капацитети	1 038	4 620
Некатегоризирани објекти за сместување	9 510	24 757

Бројот на туристите во 2023 година изнесува 1 168 730, од кои 37.2 % се домашни туристи, а 62.8 % се странски туристи. Во споредба со претходната година, се забележува зголемување на странските туристи за 36.6%.

Бројот на ноќевањата во 2023 година изнесува 3 135 767, од кои 55.1 % се од домашните туристи, а 44.9 % од странските туристи. Во споредба со претходната година, бројот на ноќевањата на странските туристи е зголемен за 22.9 %.

Туристи по земја на припадност, 2023

Капацитети за сместување во хотели, 2023 година

	Број на соби	Број на легла
Хотели, вкупно	10 704	23 735
Хотели*****	2 136	4 232
Хотели****	4 341	9 642
Хотели***	2 504	5 900
Хотели**	1 199	2 783
Хотели*	524	1 178

Број на активни претпријатија по сектори на дејност според Националната класификација на дејностите – НКД, рев. 2

Сектори на дејност		2022 ¹⁾	
		Вкупно	%
Вкупно		71 228	100.0
A	Земјоделство, шумарство и рибарство	2 287	3.2
Б	Рударство и вадење на камен	193	0.3
В	Преработувачка индустрија	7 873	11.1
Г	Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	342	0.5
Д	Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	271	0.4
Ѓ	Градежништво	5 659	7.9
Е	Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	21 621	30.4
Ж	Транспорт и складирање	5 513	7.7
З	Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	4 765	6.7
С	Информации и комуникации	2 553	3.6
И	Финансиски дејности и дејности на осигурување	437	0.6
Ј	Дејности во врска со недвижен имот	737	1.0
К	Стручни, научни и технички дејности	8 065	11.3
Л	Административни и помошни услужни дејности	1 595	2.2
Љ	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	282	0.4
М	Образование	1 280	1.8
Н	Дејности на здравствена и социјална заштита	3 355	4.7
Њ	Уметност, забава и рекреација	1 056	1.5
О	Други услужни дејности	3 344	4.7
П	Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	...	...
Р	Дејности на екстратериторијални организации и тела	...	...

¹⁾Во однос на усогласувањето со новата европска регулатива за деловни статистики, регулативата (ЕУ) број 2019/2152 (ЕДС), како и на усогласувањето на методологијата за водење на статистичките единици во националниот Статистички деловен регистар (СДР), кој го води Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија, податоците за референтната 2021 година се подготвени согласно со барањата на новата регулатива и регулативата (ЕУ) за нејзиното спроведување број 2020/1197.

За прв пат, ДЗС објавува податоци за активни претпријатија, вклучително и за сложени претпријатија што содржат две или повеќе правни единици. Променливите за статистичките единици: претпријатие, сложено претпријатие, локална единица и единица според видот на дејноста, се ажурирани на начин што овозможува попрецизно дефинирање на статусот на економската активност на статистичката единица во референтната 2021 година.

Поради овие методолошки подобрувања, нема да може да се споредуваат претходно објавените годишни податоци од Статистичкиот деловен регистар со тековните објавени податоци за 2021 година. Објавените претходни податоци за активни деловни субјекти (претпријатија) во 2021 година се последни што се произведени според старата методологија.

Број на активни претпријатија и според бројот на вработените

	Вкупно	0 ¹⁾	1-9	10-19	20-49	50-249	250 +
2022 ²⁾	71 228	4 176	59 965	3 249	2 168	1 443	227

¹⁾ Вклучувајќи и претпријатија со неутврден број вработени.

²⁾ Земени се предвид вкупниот број на вработени во кои се сметаат и самовработените лица (работодавци). Во податоците за 2021 година се земени предвид само вработени лица, не и самовработени.

Според податоците на Државниот завод за статистика, бројот на активните претпријатија во Република Северна Македонија во 2022 година изнесува 71 228.

Податоците за структурата на активните претпријатија по сектори на дејност покажуваат дека во 2022 година најголемо учество има секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли со 30.4 %.

Податоците за структурата на активните претпријатија според бројот на вработените покажуваат дека најголемо учество од 84.2 % имаат претпријатијата со 1-9 вработени. Потоа следат претпријатијата без вработени и претпријатија со неутврден број вработени (без податок за вработени) со 5.9 %, па претпријатијата со 10-19 вработени со 4.6 %, потоа претпријатијата со 20-49 вработени, чие учество изнесува 3.0 %, со 2.0 % учествуваат претпријатијата со 50-249 вработени и само 0.3 % од активните претпријатија имаат над 250 вработени.

Основни структурни деловни показатели по групи на сектори на дејност, 2022 година

	Промет	Додадена вредност по фактор на трошок
милиони денари		
Вкупно	2 096 800	394 618
Индустија	832 438	139 722
Градежништво	124 940	33 711
Трговија на големо и на мало, поправка на моторни возила	804 546	83 709
Услуги	334 876	137 476

Во 2022 година, пазарноориентираните претпријатија активни во областа на индустријата, градежништвото, трговијата и останатите услужни дејности оствариле вкупен промет од 2 096 800 милиони денари и додадена вредност од 394 618 милиони денари.

Основни структурни деловни показатели, според бројот на вработените, 2022

